

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/75/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014201252
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014201252.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Ľubici Filovej v právnej veci navrhovateľa: V., zastúpeného advokátkou JUDr. Melániou Kvietikovou z Košíc, Ulica Tomášikova č. 35, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 25. septembra 2014 č. XXX XXX XXXX X o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2015 č. k. 4Sd/92/2014-19, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. mája 2015 č. k. 4Sd/92/2014-19 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne zo dňa 25. septembra 2014 č. XXX XXX XXXX X, z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi trovy konania v sume 145,84 Eur do 30 od právoplatnosti rozhodnutia k rukám právnej zástupkyne JUDr. Melánie Kvietikovej, Košice, Ulica Tomášikova č.35, v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom z 28. mája 2015 č. k. 4Sd/92/2014-19 potvrdil rozhodnutie odporkyne z 25. septembra 2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým priznala navrhovateľovi starobný dôchodok od 3. marca 2013 v sume 295,40 Eur mesačne podľa § 65, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Súd prvého stupňa mal preukázané, že navrhovateľovi bol od 1. apríla 1995 priznaný príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 410/1991 Zb.“), ktorý sa od 1.

júla 2002 podľa § 124 ods. 3 písm. b/ zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov považuje za výsluhový dôchodok. Podľa potvrdenia MV SR z 3. júla 2013 navrhovateľ získal dobu služobného pomeru od 1. októbra 1974 do 28. septembra 1976 (ZVS) zaradenú do I. kategórie funkcií a od 1. decembra 1977 do 31. marca 1995 zaradenú do I. kategórie funkcií t.j. 19 rokov a 124 dní.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ nezískal dobu výkonu služby v rozsahu najmenej 20 rokov zaradenú do I. kategórie funkcií, v rozsahu zakladajúcom nárok na zníženie dôchodkového veku 55 rokov podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, nevznikol mu nárok na starobný dôchodok vo veku 55 rokov. Keďže zamestnanie netrvalo ani k 31. decembru 1999, nespĺňa zákonné podmienky nároku na starobný dôchodok ani vo veku 56 rokov podľa § 174 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. Výkon služby skončil 31. marca 1995. V súlade s § 65 zákona o sociálnom poistení navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek dňa 3. marca 2013, ku ktorému dňu požiadal o priznanie starobného dôchodku. K tomuto dňu získal 10 046 dní obdobia dôchodkového poistenia.

Súd prvého stupňa preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie. Zistil, že výpočet sumy starobného dôchodku odporkyňa podrobne uviedla v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Suma starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 a § 293c zákona o sociálnom poistení vyšla odo dňa priznania dôchodku o 11,20 Eur mesačne v súlade s príslušným opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z. na sumu 295,40 Eur mesačne Záverom konštatoval, že nárok na výsluhový dôchodok, na ktorý bol prekvalifikovaný príspevok za službu nezaniká dovŕšením veku 60 rokov, ale je doživotnou dávkou výsluhového zabezpečenia, ktorý sa zvyšuje podľa zákona č. 328/2002 Z. z. a jeho výplata patrí bývalému policajtovi až do posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom zomrel.

K námietke týkajúcej sa výpočtu sumy starobného dôchodku podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) súd prvého stupňa uviedol, že odporkyňa môže podľa uvedeného výpočtu postupovať len v prípade, že poistenec získal dobu služby zaradenú do I. alebo II. kategórie funkcií v rozsahu zakladajúcom nárok na zníženie dôchodkového veku. Podľa § 250q ods. 2 OSP preskúmané rozhodnutie ako zákonné potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Uviedol, že preskúmané rozhodnutie nerešpektuje právoplatný rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Sd/58/2013-27 zo dňa 21. januára 2014 tým, že do tohto nového rozhodnutia odporkyne vydaného na základe právoplatného rozsudku súdu prvého stupňa nebol premietnutý fakt výsluhy rokov v I. kategórii funkcií. Podľa § 22 zákona č. 100/1988 Zb. zaradenie výkonu práce do I. kategórie funkcií v sebe nezahŕňa len nárok na zvýhodnenú výšku dôchodku. Nedodržaním tejto výhody sú zo strany odporkyne poškodené práva navrhovateľa. Výsluhový príspevok bol podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. priznávaný v percentuálnej výške z posledného služobného príjmu pred skončením služobného pomeru k čomu sa pripočítalo percento za každý ukončený odpracovaný rok, najviac však do výšky 40% posledného služobného príjmu pred skončením služobného pomeru. Tento výsluhový príspevok sa nazýva výsluhovým dôchodkom. Výsluhový dôchodok bol po splnení zákonných podmienok vypočítaný z priemerného zárobku za zákonom stanovené obdobie (10 rokov) pred dňom skončenia služobného pomeru násobený koeficientom, pričom základ bol 37,5% priemerného zárobku. Uvedené porovnanie preukazuje, že navrhovateľovi napriek tomu, že výsluhový príspevok je po zmene právnej úpravy označený ako výsluhový dôchodok tento mu nezhodnotil dobu, ktorú odpracoval v I.

kategórii funkcií lebo k sume, ktorá sa rovnala 29% z jeho posledného služobného príjmu bolo iba pripočítané percento za každý ukončený rok služby, čím neboli použité výhody podľa § 22 zákona č. 100/1988 Zb. Navrhovateľ poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7So/192/2011 z 28. novembra 2012, kde sa rozvádza, že výsluhový príspevok za službu nie je výsluhovým dôchodkom podľa § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a naďalej zostáva príspevkom za službu podľa zákona č. 410/1991 Zb. a za výsluhový dôchodok sa iba považuje. Ďalej poukázal aj na ďalšie rozsudky sp. zn. 9So/214/2008 z 28. októbra 2009 a sp. zn. 4So/11/2009 z 27. januára 2010, ktoré právne analyzoval a tvrdil, že odporkyňa v zmysle uvedených rozsudkov nepostupovala a navrhovateľa znevýhodnila. Napadnutý rozsudok žiadala zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Navrhovateľ si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 145,84 Eur.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k názoru, že odvolanie bolo podané dôvodne.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení žiadateľovi o dávku, ktorý poberá príspevok za službu od 1. apríla 1995 podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb.

Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Z obsahu spisu vyplýva, že žiadosťou zo 4. marca 2013 navrhovateľ požiadal odporkyňu o starobný dôchodok od 3. marca 2013, t.j. od dovŕšenia 62 rokov veku. Preskúmaným rozhodnutím odporkyne z 25. septembra 2014, č. XXX XXX XXXX X bol starobný dôchodok priznaný od 3. marca 2013 v sume 295,40 Eur mesačne.

Na strane 5 žiadosti o dôchodok č. XXX XXX XXX navrhovateľ potvrdil, že poberá výsluhový dôchodok z MV SR. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo skoršie rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku v sume 295,40 Eur mesačne z 2. apríla 2014, č. XXX XXX XXXX, ktoré bolo rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 21. januára 2014, č. k. 3Sd/58/2013-27 zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. c/ a d/ OSP a vec bola vrátená odporkyni na ďalšie konanie. Proti tomuto rozsudku odvolanie nebolo

prípustné. Súd prvého stupňa uložil odporkyňi povinnosť opätovne rozhodnúť o žiadosti s prihliadnutím na všetky skutočnosti, ktoré sú odporkyňi známe z obsahu administratívneho spisu. Pre prípad, ak podanie navrhovateľa nie je úplné, uložiť povinnosť vyzvať navrhovateľa na doplnenie podania a akceptovať skutočnosť, že výsluhový príspevok navrhovateľa nie je výsluhovým dôchodkom.

Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa, ako aj z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporkyne mal odvolací súd za preukázané, že od 1. apríla 1995 bol žiadateľovi o starobný dôchodok priznaný príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. Priznaný príspevok za službu sa od 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 3 písm. b/ zákona č. 328/2002 Z. z. iba považuje za výsluhový dôchodok. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR č. SPOU-OSZ-30.563-17/2013-Z z 3. júla 2013 navrhovateľ získal dobu služobného pomeru zaradenú do I. kategórie funkcií spolu 19 rokov a 124 dní.

Dňa 4. marca 2013 bola s navrhovateľom spísaná žiadosť o starobný dôchodok. Dôchodok žiadateľ priznať od 3. marca 2013. Na základe podanej žiadosti odporkyňa rozhodla preskúmaným rozhodnutím (v poradní druhým po zrušení predchádzajúceho rozhodnutia súdom prvého stupňa) a navrhovateľovi priznať starobný dôchodok od 3. marca 2013. Prílohou rozhodnutia je osobný list dôchodkového poistenia, v ktorom je uvedené obdobie dôchodkového poistenia (od 1. septembra 1966 do 31. decembra 2012), vymeriavacie základy za kalendárne roky 1974 - 2012 mimo obdobia od 1. decembra 1977 do 31. decembra 1992), osobné mzdové body a počet dní rozhodujúceho obdobia za uvedené obdobia dôchodkového poistenia. Z osobného listu dôchodkového poistenia vyplýva, súčet počtu dní obdobia dôchodkového poistenia do vzniku nároku na dôchodok je 27 rokov a 191 dní. V rozhodujúcom období rokov 1984 - 2012 to predstavuje 20,6458 rokov, t.j. 7 306 dní. Odvolací súd poznamenáva, že doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 1. decembra 1977 do 31. marca 1995 s výnimkou obdobia od 1. januára do 30. apríla 1993, ktoré navrhovateľ nenamietal, v súčte počtu dní obdobia dôchodkového poistenia do vzniku nároku na dôchodok započítané odporkyňou nie je, rovnako ako ani doba výkonu základnej vojenskej služby od 1. októbra 1962 do 30. septembra 1964.

Navrhovateľ v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa v prvom rade namietal výpočet výsluhového príspevku podľa zákona č. 410/1991 Zb. a tento postup porovnal so spôsobom výpočtu výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. V druhom rade namietal nezákonnosť postupu odporkyne pri výpočte samotnej sumy starobného dôchodku.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa týkajúcu výpočtu výsluhového príspevku podľa zákona č. 410/1991 Zb. a jeho porovnanie s výpočtom výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. Sociálna poisťovňa nie je príslušná na konanie a rozhodnutie o tomto prvom odvolacom dôvode proti rozsudku krajského súdu. S takýmto návrhom sa navrhovateľ môže obrátiť na platiteľa výsluhového dôchodku, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Pri rozhodovaní o druhej odvolacej námietke je potrebné poznamenať, že odporkyňa v konaní žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok vychádzala z tej skutočnosti, že žiadateľ nezískal dobu výkonu služby v rozsahu najmenej 20 rokov (19 rokov a 124 dní) zaradenú do I. kategórie funkcií, t.j. v rozsahu zakladajúcom nárok na zníženie dôchodkového veku 55 rokov podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. Na základe tohto zistenia preto pri výpočte sumy starobného dôchodku postupovala v rozpore s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128).

Uvedený právny názor odporkyne a krajského súdu nepovažoval odvolací súd za správny a zákonný.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia, lebo zo svojej pôsobnosti zákon o sociálnom poistení vylučuje príslušníkov ozbrojených zborov len za obdobie dôchodkového poistenia, v ktorých vykonávali službu ozbrojených zboroch, nie však za ostatné obdobia ich dôchodkového poistenia, resp. zabezpečenia (ak jeho osobitné ustanovenia neuvádzajú inak).

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia odporkyňa aj postupovala, keď priznať navrhovateľovi

starobný dôchodok. V postupe pri výpočte sumy starobného dôchodku však pochybila, keď nevykonala výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom systéme a dôchodok priznala navrhovateľovi len po zohľadnení doby poistenia vo svojom poistnom systéme vo výške, zodpovedajúcej poistenia vo všeobecnom systéme.

Odlišným postupom odporkyne by sa doby poistenia poistenca stratili a neboli by v žiadnom zo systémov zohľadnené, čo nezodpovedá ani zámeru zákona.

Odvolací súd preto dospel k názoru, že rozhodnutie odporkyne o priznaní starobného dôchodku je v rozpore so zákonom o sociálnom poistení. Krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil na základe nesprávneho právneho názoru, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa je v konaní viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250j ods. 7 OSP). Až po vykonaní porovnávacieho výpočtu výšky starobného dôchodku aj s s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom systéme, bude možné o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť v súlade so zákonom.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia. Advokátke patrí odmena za 2 úkony právnej služby vo výške 1/3 výpočtového základu. V roku 2015 to bola suma 64,53 Eur s paušálnou náhradou 8,39 Eur za 1 úkon právnej služby. Spolu to činí 145,84 Eur tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.